

Tribuna

David Bueno i Torrens. Director de la càtedra de neuroeducació UB-EDUIST

Altruisme i egoisme

Imagineu que un amic, al seu testament, us ha deixat una certa quantitat de diners, a repartir amb un tercer amic. Posem per cas que us ha deixat 10.000 euros entre vos dos. Tanmateix, el repartiment que fa és asimètric. A vosaltres us deixa 5.624 euros, i al vostre amic li'n deixa la resta, 4.376. Com us sentiríeu? Seríeu capaços de repartir equitativament els diners un cop fet efectiu el testament? I si a vosaltres us hagués deixat 9.999 euros i al vostre amic només un? Us sentiríeu igual? I seríeu igualment capaços de repartir els diners de manera altruista?

POT SEMBLAR UN SIMPLE JOC, però en un món on les diferències materials entre les persones i els grups humans que hi convivim són encara més exagerades, aquestes distincions adquireixen una importància cabdal. Per què hi ha persones a les quals els resulta aparentment més fàcil compartir mentre d'altres tendeixen a ser egoistes? Investigadors de Beijing i de Londres han examinat l'activitat cerebral d'un nombre de voluntaris en el moment

de prendre aquestes decisions socials i morals. Sense entrar en detalls tècnics, han vist que la zona del cervell que s'activa preferencialment quan repartim de manera altruista són les àrees, que estan implicades en la generació d'emocions, les quals en aquesta situació es connecten amb zones de l'escorça prefrontal implicades en la capacitat de raonar reflexivament. Les decisions altruistes semblen tenir, per tant, un origen emocional que nodreix la racionalitat, no a l'inrevés.

EN LES PERSONES EGOISTES, en canvi, s'activa preferencialment l'escorça lateral orbitofrontal, que està implicada en la formació d'expectatives. És com si, en certa manera, quan ens fem expectatives de què podem fer amb el que tenim, som menys propensos a compartir-ho. A més, el nivell d'activitat

d'aquesta zona es correlaciona amb el grau d'egoisme, des de les reparticions més altruistes, de gairebé 1 a 1, fins a les més egoistes, que poden superar tranquil·lament els 500 a 1.

TAMBÉ HAN IDENTIFICAT quina és la neurohormona que ho gestiona, l'oxitocina. Està implicada en moltes activitats fisiològiques, entre les quals destaca la sociabilitat. Un dels experiments que han fet ha estat subministrar oxitocina als voluntaris egoistes, i han vist que, mentre en dura l'efecte, el comportament que mostren esdevé més altruista. Curiosament, els nivells màxims d'aquesta hormona s'assoleixen durant la maternitat i la paternitat, i durant les primeres fases de l'enamorament, que són els períodes vitals en què tendim a compartir més amb aquestes persones. Per a mi, des del punt de vista social, la importància d'aquest treball és entendre la rellevància de les emocions per a una vida en comú que sigui tan equitativa com sigui possible, i per tant assumir la transcendència d'educar-nos en la seva gestió.